

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana, a z členov senátu JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Margity Fridovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: **J.H.**, nar. X, bytom P.X., B., zast. advokátkou JUDr. J.K., K.X., P., proti žalovanej **J.K.**, nar. X., bytom Š.X., P., zast. advokátom JUDr. E.V., H.X., P., o zaplatenie 149 000 Sk s prísl., vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6 Cb 8/03, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. mája 2005 č. k. 5 Obo 59/2004-69, rozhodol

t a k t o :

Rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Na odvolanie žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 10.5.2005 č. k. 5 Obo 59/2004-69 rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené, zmenil tak, že žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že v danom prípade žalobca podal proti žalovanej žalobu o zaplatenie 149 000 Sk s 18% úrokom z omeškania z titulu pôžičky. Svoj nárok odvodzuje od uznania dlhu žalovanou zo dňa 8.1.1998, z ktorého vyplýva, že žalovaná prevzala od žalobcu v januári 1996 za účelom prevádzkovania predajne čiastku

263 000 Sk. Z výpovede žalobcu na pojednávaní pred Krajským súdom v Prešove dňa 11.11.2003 (č.l. 45) jednoznačne vyplýva, že žalobca finančné prostriedky, ktoré sú predmetom sporu, požičal dňa 5.12.1995 žalovanej po podpise zmluvy o tichom spoločenstve na parkovisku pred predajňou. Krajský súd v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu neplatnej zmluvy o tichom spoločenstve podľa ust. § 673 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka dňa 5.12.1995 a z tejto neplatnej zmluvy o tichom spoločenstve je žalovaná povinná uhradiť bezdôvodné obohatenie vo výške 149 000 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci sa nestotožnil s právnym názorom krajského súdu. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zmluva o tichom spoločenstve, uzavretá sporovými stranami dňa 5.12.1995, je platná, pretože obsahuje všetky podstatné časti zmluvy o tichom spoločenstve, a to označenie zmluvných strán, určenie vkladu tichého spoločníka (250 000 Sk) a určenie podielu na zisku (20% z čistého zisku). Vzhľadom na nejasnú dohodu v bode IV. Zmluvy o tichom spoločenstve o dobe platnosti zmluvy, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že táto zmluva bola medzi účastníkmi dohodnutá na dobu neurčitú. Keďže nedošlo k jej zániku žiadnym zo spôsobov uvedených v ust. § 679 Obchodného zákonníka, táto zmluva o tichom spoločenstve je stále platná a žalobcovi nevznikol nárok na vrátenie vkladu.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolania uviedol, že odvolací súd vychádzal z iného právneho názoru, ako prvostupňový súd, keď v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konštatuje, že zmluva o tichom spoločenstve, uzavretá medzi účastníkmi sporu dňa 5.12.1995, je platná, pretože obsahuje všetky podstatné časti zmluvy o tichom spoločenstve, a to označenie zmluvných strán, určenie vkladu tichého spoločníka (250 000 Sk) a určenie podielu na zisku (20% z čistého zisku). Vzhľadom na nejasnú dohodu v bode IV. Zmluvy o tichom spoločenstve o dobe platnosti zmluvy Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že táto zmluva bola medzi účastníkmi dohodnutá na dobu neurčitú. Keďže nedošlo k jej zániku žiadnym zo spôsobov uvedených v ust. § 679 Obchodného zákonníka, táto zmluva o tichom spoločenstve je stále platná a žalobcovi nevznikol nárok na vrátenie vkladu.

Z ust. § 679 Obchodného zákonníka vyplýva, že účasť tichého spoločníka na podnikaní zaniká aj ukončením podnikania, na ktoré sa zmluva vzťahuje.

Podnikanie, na ktoré sa zmluva vzťahuje, žalovaná ukončila, nakoľko od 23.1.2002 nie je podnikateľkou, čo vyplýva z výpisu zo živnostenského registra zo dňa 25.5.2005.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. súd môže vykonať aj také dôkazy, ktoré nie sú navrhované. Súd rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov.

Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

V prejednávanej veci o taký prípad ide.

Bolo povinnosťou súdu zistiť, či žalovaná je podnikateľkou a či teda vykonáva podnikateľskú činnosť podľa zmluvy o tichom spoločenstve, uzavretej dňa 5.12.1995, nakoľko sa jedná o skutočnosť majúcu zásadný právny význam pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd následne po zistení, že žalovaná nie je podnikateľkou, resp. nevykonáva činnosť podľa zmluvy, bol by rozsudok potvrdil ako vecne správny, aj keď dôvody potvrdzujúceho rozsudku by vychádzali z iného právneho názoru.

Nárok žalobcu tak odvolací súd posúdil ako predčasný, predpokladajúc, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi trvá doposiaľ. Zmluvný vzťah však zanikol najneskôr 23.1.2002 zo zákona, t.j. dňom, kedy žalovaná ukončila podnikateľskú činnosť.

Nárok žalobcu čo do istiny je v celom rozsahu opodstatnený.

Iba v časti ohľadne úroku z omeškania súd mohol modifikovať výrok rozsudku s tým, že tento by priznal až po termíne zániku účasti žalovanej na podnikaní, t.j. po dni

23.1.2002.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa správne dospel k záveru, že zmluva o tichom spoločenstve, uzavretá dňa 5.12.1995, je platná. Je nepochybné, že táto zmluva má všetky náležitosti vyžadované ust. § 673 ods. 1, 2 Obch. zák. Na základe tejto zmluvy o tichom spoločenstve následne došlo aj k postupu uvedenom v ust. § 674 ods. 2 Obch. zák., teda tichý spoločník (žalobca) odovzdal predmet vkladu podnikateľovi (žalovanej) s právnymi dôsledkami uvedenými v ust. § 674 ods. 3 Obch. zák. Právny názor odvolacieho súdu, že táto zmluva o tichom spoločenstve nezanikla, však nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa ust. § 679 ods. 1 písm. d/ Obch. zák. účasť tichého spoločníka na podnikaní zaniká (okrem iného) aj ukončením podnikania, na ktoré sa zmluva vzťahuje. Odvolací súd pochybil, ak neskúmal, či účasť tichého spoločníka na podnikaní nezanikla z tohto dôvodu, prípadne iného dôvodu uvedeného v ust. § 676 ods. 1 Obch. zák. Podľa dovolateľa podnikanie, na ktoré sa zmluva vzťahuje, žalovaná ukončila ešte ku dňu 23.1.2002. Za tohto stavu by potom odvolací súd nemohol dospieť k záveru, že žaloba je podaná predčasne, keďže žalobcovi v takomto prípade by vznikol nárok na vrátenie vkladu (§ 680 Obch. zák.).

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 1, 2 OSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom právny názor dovolacieho súdu, vyslovený v tomto rozsudku, je pre odvolací súd záväzný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 25. októbra 2007

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu